

**Airedoc:
vragen over vaccinaties**

Vraag:

Pas heb ik en leuke pup in huis gekregen. Die is nu drie keer ingeënt. Moet ik hem nu verder ieder jaar laten inenten? Is dat niet een beetje overdreven? Dat doe ik met m'n kinderen niet eens!

Danny

Antwoord:

Pups moeten de afweer tegen allerlei ziekten nog ontwikkelen. Net als alle jonge dieren, zijn pups het meest gevoelig voor allerlei infecties. Als de moederhond altijd goed is gevaccineerd dan nemen de puppies via de moedermelk afweerstoffen op. Immuniteit die zo wordt verkregen noemen we de maternale immuniteit –immuniteit via de moeder verkregen. Deze beschermt de pups tegen virussen uit de omgeving. Op een leeftijd van circa 6 weken is deze maternale immuniteit uitgewerkt en moet de pup op een andere manier worden beschermd. Dat is het moment voor de eerste vaccinatie. Als de pup dan niet wordt ingeënt, dan loopt deze de kans ziek te worden.

Grote, sterke puppies drinken meestal de meeste melk en nemen zo de meeste antilichamen op. Dat betekent dat niet bij alle puppen in een nest op hetzelfde moment de maternale immuniteit is uitgewerkt. Vandaar dat er op de leeftijd van 9 weken nogmaals wordt gevaccineerd.

Door de pup op de leeftijd 12 weken een volledige cocktail vaccinatie te geven is de pup helemaal beschermd. Daarna worden de pups jaarlijks gevaccineerd, volgens hetzelfde schema als de volwassen honden: *om het jaar* tegen hondenziekte (canine distemper), hepatitis (adenovirus) en de ziekte van Parvo en *jaarlijks* tegen de ziekte van Weil (leptospirose) en tegen parainfluenza. Eén en ander afhankelijk van de leefomstandigheden van de hond. En of u al dan niet met de hond op reis gaat en of de hond uit logeren gaat in een pension dat bepaalde eisen stelt.

Om op uw kinderen terug te komen: ook bij de mens zijn er verschillen in de opbouw van weerstand tegen diverse ziekten en de manier waarop een vaccinatie daartegen beschermt. De vaccinatie die kinderen krijgen, de DKTP prik, biedt een goede, langdurige bescherming. Maar een grieprik bijvoorbeeld, moet jaarlijks worden herhaald.

Vraag:

We laten onze AiredaleTara regelmatig inenten. Ik ga er dan van uit dat ze goed is beschermd tegen allerlei ziektes. Maar afgelopen jaar is ze toch flink ziek geworden. Volgens onze dierenarts had ze kennelhoest. Nou, ze is nooit in een kennel geweest en ik heb haar toch echt laten inenten. Hoe kan dat nou?

Annette

Antwoord:

Tegen geen enkele ziekte kan een vaccinatie 100% bescherming bieden. Er zullen altijd dieren zijn die na een vaccinatie minder goed weerstand opbouwen. Gelukkig zijn dat er meestal maar weinig.

Jonge puppies en oudere dieren bouwen vaak minder goed weerstand op. Vandaar dat puppies ook meer dan één keer moeten worden gevaccineerd. Bij oudere honden is het belangrijk jaarlijks een uitgebreide controle van de gezondheid te doen. Meestal brengt dit weinig problemen aan het licht. Maar naarmate een hond ouder wordt kan een jaarlijkse controle tijdig gezondheidsprobleempjes aan het licht brengen. Probleempjes waar dan vaak nog wat aan te doen is omdat die op tijd worden gesignaleerd.

Als bij de controle blijkt dat de hond goed gezond is, wordt de hond gevaccineerd. Mocht de hond niet helemaal gezond zijn, bijvoorbeeld omdat de hond last heeft van koorts of diarree, dan is het verstandig te wachten met het vaccineren totdat de hond weer helemaal de oude is.

Ook is het verstandig de hond een paar weken voor of na de vaccinatie te ontwormen. Een worminfectie of voeding die niet aan de behoeften van de hond voldoet kan de opbouw van de weerstand verminderen. Verder zijn er ziekten waartegen vaccinatie niet langdurig kan beschermen. Kennelhoest is daar één van. Kennelhoest wordt veroorzaakt door een aantal verschillende bacteriën en virussen. Bacteriën en virussen die worden overgebracht door druppeltjes in de lucht of in de omgeving. De vaccinatie tegen kennelhoest beschermt slechts tegen de meest kwaadaardige hiervan. Eigenlijk is dit het beste te vergelijken met de grieprik. Die beschermt mensen tegen de meest voorkomende verwekkers van griep.

Maar ieder jaar kunnen er weer nieuwe verwekkers zijn, waardoor je toch ziek kunt worden, ook al ben je ingeënt. Meestal word je dan niet ernstig ziek en ben je snel weer op de been. Dat zelfde effect heeft een vaccinatie tegen kennelhoest: de hond kan wel ziek worden als er andere verwekkers rondzweven dan die waarmee is gevaccineerd, maar de hond wordt niet ernstig ziek en verliest weinig aan conditie. Bij kennelhoest speelt ook nog iets anders: ook katten kunnen één van de bacteriën die bij deze ziekte een rol spelen –de *Bordetella bronchoseptica*- overdragen op honden. Dus als u thuis ook katten heeft, dan is het belangrijk om ook die jaarlijks te laten vaccineren tegen niesziekte.

Vraag:

Mijn Airedales komen eigenlijk nooit op straat. Ze lopen op ons terrein en kunnen daar naar hartelust ravotten. Het is een bosterrein waar ze alle ruimte hebben. Ook spelen ze nooit met andere honden. Na de puppy entingen heb ik ze nooit meer laten inenten. Mijn Airedales zijn nu 2 en 4 jaar oud en ik heb niet het idee dat ze in slechte gezondheid zijn. Moet ik ze toch laten inenten? Of is dat in mijn geval onzin omdat ze nooit met andere honden in aanraking komen.

Richard

Antwoord:

Een hond die nooit van het terrein af komt en die na de puppy entingen nooit meer is gevaccineerd heeft niet echt weerstand kunnen opbouwen tegen allerlei besmettelijke ziekten. Als uw honden –al dan niet per ongeluk- in aanraking komen met andere honden, of als u zelf via uw handen, uw schoenen of uw kleding ziekteverwekkers overbrengt op uw honden, dan zijn ze juist extra vatbaar. De kans dat uw honden worden besmet is niet zo groot. Maar de gevolgen van een besmetting kunnen zeer groot zijn! De kans dat uw honden een dergelijke besmetting niet overleven is levensgroot aanwezig. Het is dan ook verstandig uw honden toch jaarlijks een check-up, een gezondheidscontrole, te geven en om hen te laten vaccineren volgens het huidige, moderne vaccinatieschema: *om het jaar* tegen hondenziekte (canine distemper), hepatitis (adenovirus) en de ziekte van Parvo en *jaarlijks* tegen de ziekte van Weil (leptospirose) en tegen paraïnfuenza.

Vraag:

Je hoort steeds meer dat mensen het niet meer nodig vinden hun hond te laten inenten. Is het inderdaad niet meer nodig ieder jaar je hond te laten inenten? Of heb ik ergens de klok horen luiden, maar ben ik de klepel kwijt?

Petra

Antwoord:

Er is inderdaad discussie, vooral onder aanhangers van natuurgeneeswijzen in de Verenigde Staten. Als pup bouwt je hond een zekere immunisatie op, via antilichamen van de moeder. Op een leeftijd van 6 weken moet de pup zelf antilichamen gaan opbouwen en wordt er gestart met de puppyvaccinaties. Deze vaccinaties staan niet ter discussie. Wat wel ter discussie staat is het vaccineren van dieren ouder dan één jaar. Er zijn geleerden die veronderstellen dat een hond die in z'n eerste levensjaar goed is geënt, z'n leven lang antistoffen houdt tegen allerlei ziekten. In de praktijk is echter nog niet aangetoond. Ook niet in de Verenigde Staten.

In Nederland zijn we vrij van een aantal vervelende ziekten bij de honden en katten: Rabiës (hondsdoelheid), bijvoorbeeld. Dit betekent dat je je hond hiertegen niet hoeft te laten vaccineren. Tenzij je deze meeneemt naar het buitenland, dan weer wel.

Hondenziekte bijvoorbeeld, de ziekte van Parvo, de ziekte van Weil of kennelhoest, komen met een zekere regelmaat voor. Als je hond via een vaccinatie antilichamen tegen deze ziekten heeft opgebouwd, dan kan hij ziek worden, maar krijgt in de regel geen ernstige verschijnselen. Is je hond niet gevaccineerd, dan zijn de antilichamen die er in het eerste levensjaar zijn opgebouwd, niet voldoende meer om de ziekte te lijf te gaan. Als er een uitbraak van één van deze ziekten komt, kunnen niet gevaccineerde dieren ernstig ziek worden of zelfs overlijden!

Bovendien blijken juist ouder wordende honden en katten last te krijgen van allerlei kwaaltjes die te maken hebben met het grote beroep dat er op hun immuunsysteem wordt gedaan en waaraan ze om hun leeftijd

niet meer kunnen voldoen. Vergelijk het met de kwetsbaarheid van oudere mensen en chronisch zieken. Die willen ook graag een griepinjectie om een eventuele epidemie te overleven!

Er zijn verschillende entstoffen. Per entstof verschilt de registratie. De gangbare entstoffen zijn geregistreerd voor een immunisatie van een jaar. Er is een nieuwere entstof op de markt (van Intervet) die via de registratie in Nederland bewezen heeft immunisatie te geven voor twee jaar. Een andere grote vaccinfabrikant (Merial) werkt nu aan vaccins op basis van DNA recombinatie die een nog langere immunisatieperiode garanderen. Maar die zijn het laboratoriumstadium nog niet ontgroeid.

In Nederland hebben we wettelijke voorschriften waarin staat dat dierenpensionhouders (en anderen op plekken waar veel dieren bij elkaar komen zoals bijvoorbeeld bij hondenshows) verplicht zijn te controleren op een geldige vaccinatie. Dat betekent dat honden die naar exposities gaan of "gewoon" naar een pension geldig gevaccineerd moeten zijn. Met de gangbare entstoffen betekent dat een jaarlijkse vaccinatie tegen honden- of kattenziekte. Met de nieuwere entstoffen kan er worden volstaan met een vaccinatie eens per twee jaar (honden- of kattenziekte). De pensionhouder (of tentoonstellingsorganisator) moet dan wel weten welke entstof is gebruikt en op de hoogte zijn met de nieuwe regels.

Voor de ziekte van Parvo, de ziekte van Weil, voor kennelhoest en voor kattenniesziekte is het een ander verhaal:

de entstoffen tegen de ziekte van Parvo geven een immunisatie van een jaar. De gangbare entstoffen tegen ziekte van Weil geven een kortere immunisatie, de nieuwere geven ook een immunisatie van ca. 1 jaar.

Tegen kennelhoest is er nu een vaccin dat een immunisatie geeft van ca. 1 jaar. Dat is fijn voor mensen die hun hond regelmatig in een pension doen waar een dergelijke vaccinatie wordt gevraagd. Het duurt ca. 3 dagen voordat de immunisatie tegen kennelhoest effectief is, dus op tijd enten!

Voor kattenniesziekte geldt zeker ieder jaar enten! Net als kennelhoest is dit een griepachtig virus dat zomaar kan toeslaan. Vooral bij jonge en oudere dieren kan dit dan veel problemen geven. Soms zo erg dat het dier eraan overlijdt.

Als er honden en katten in huis zijn, is het verstandig om beide te enten. Kattenniesziekte en kennelhoest kennen namelijk vergelijkbare verwekkers. Een kat met niesziekte in huis kan de hond in huis besmetten en zo bij de hond een infectie van de voorste luchtwegen veroorzaken.

Als je met je hond op reis gaat, en als je je hond zonder problemen weer mee terug naar huis wilt nemen, is een geldige rabiësvaccinatie wettelijk vereist. Dit betekent –afhankelijk van de soort en het merk van het vaccin– een vaccinatie niet ouder dan één of drie jaar. Als het dier voor het eerst tegen rabiës is gevaccineerd, mag deze vaccinatie niet later dan 21 dagen voor vertrek zijn gegeven.

Los van de wettelijke regelingen in Nederland en in de ons omringende landen, is het gewoon verstandig om je dieren te laten enten conform de entschema's die door de fabrikant van de vaccins worden aangeraden. Je dierenarts kan hier meer informatie over geven. Die weet welk vaccin er wordt gebruikt. Met een goede uitleg weet je zo precies wat er nodig is en wat je eventueel nog extra kan doen om de risico's voor je dieren te minimaliseren.

Dit ligt helemaal aan de leefsituatie van de dieren (en van jezelf).

Maar denk niet dat een dier dat weinig buiten komt of weinig met soortgenoten in aanraking komt, weinig kans loopt om ziektes op te lopen. Zo'n dier is juist erg vatbaar als het met een virus in aanraking komt (via je schoenen bijvoorbeeld)! En dan kan er vaak weinig meer worden gedaan.

Kortom: niet enten is onverstandig, tē weinig enten ook. Probeer in overleg met je dierenarts een goed entschema voor je dieren te realiseren.

Drs. Annemarie Holterman-van Stuijvenberg, dierenarts

In het volgende nummer van worden vragen over vaccineren behandeld. Aarzelt u vooral niet uw vragen te stellen via een e-mail naar mail@dokterannemarie.nl of per post naar dokter annemarie, Dammerweg 12, 1394 GM Nederhorst den Berg.